

Chodzież, dnia 3 czerwca 2011 roku

Dotyczy : wyroku Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu w sprawie usuwania padłych zwierząt z dróg nie zaliczanych do kategorii dróg gminnych

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami w zakresie organów odpowiedzialnych za usuwania padłych zwierząt z dróg gminnych, wojewódzkich i krajowych przesyłam w załączeniu wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu w przedmiotowej sprawie.

W sentencji wyroku wyraźnie zinterpretowano obowiązki utrzymania czystości i porządku w obrębie dróg gminnych oraz zarządców pozostałych kategorii dróg tj. wojewódzkich i krajowych .

Z poważaniem

Wójt Gminy Chodzież
/-/ Zbigniew Salwa

URZĄD GMINY
Chodzież

Wpłynęło: 2011 -05- 31

Lp. 2900 Załączniki

Załatwia: H. Jankowska

Znak sprawy: Ksew - 63/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2011 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie

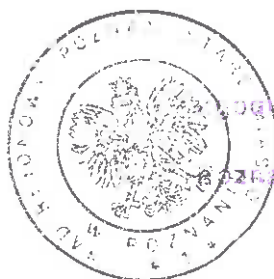
Przewodniczący: SSR Wojciech Stachowiak
Protokolant: praktykant Michał Kret

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2011 r.

na rozprawie
sprawy z powództwa: Gmina Chodzież
przeciwko: Województwo Wielkopolskie
o: zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 367,60 złotych (trzysta sześćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lipca 2010 do dnia zapłaty
2. kosztami procesu obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 złotych.

SSR Wojciech Stachowiak

Przebiegł odpisu z oryginału i
poświadczam
Poznań, dnia 26. 05. 2011.
Kierownik sekretariatu
Aneta Grabowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 listopada 2010 roku powód Gmina Chodzież wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Województwa Wielkopolskiego kwoty 367,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lipca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w czerwcu 2010 roku zleciła usunięcie padłych dzików z drogi wojewódzkiej nr 193 na odcinku Pietronki - Adolfowo w celu zapobieżenia ewentualnej epidemii z uwagi na rozkładającą się padlinę. Następnie po zapłaceniu za wykonaną usługę kwoty 367,60 zł, powód zwrócił się do zarządcy wymienionej drogi, a to Zarządu Wojewódzkiego Dróg w Złotowie celem uzyskania zwrotu poniesionych kosztów. Spotkawszy się z odmową, powód skierował swoje żądanie wraz z fakturą VAT nr f79/2010 do Starosty Powiatowego w Chodzieży, który z kolei przekazał stosowne pismo zgodnie z właściwością Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego. Natomiast w ocenie Marszałka, podmiotem zobowiązanym do pokrycia poniesionych przez powoda kosztów jest Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu - samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Wielkopolskiego. Powód poszukiwał uzasadnienia swojego roszczenia na podstawie przepisów ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku. Co się tyczy kwestii zlecenia wykonania usługi usunięcia padłych dzików i ich utylizacji powód podnosił, iż zgodnie z przepisem art. 3 ust. 2 (pkt 8) ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 roku jest zobowiązany zapewnić zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt.

Nakazem zapłaty z dnia 28 grudnia 2010 roku wydanym w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu i nakazał pozwanemu Województwu Wielkopolskiemu zapłacić na rzecz powoda kwotę 367,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lipca 2010 roku oraz zwrócić koszty procesu w określonej wysokości.

W ustawowym terminie pozwany wniósł sprzeciw, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany zakwestionował jakoby zdarzenie polegające na usunięciu padliny w ogóle miało miejsce, albowiem powód poza rzeczoną fakturą VAT nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu na okoliczność kiedy doszło do usunięcia zwierząt oraz z czego wynika kwota, na którą opiewa faktura.

Następnie pozwany podniósł, iż w jego ocenie brak jest jakiejkolwiek podstaw do zasądzenia od niego na rzecz powoda żądanej kwoty, tytułem zwrotu kosztów usunięcia zwierząt padłych na drodze, ponieważ pozwany nie jest zobowiązany do ich trwałej likwidacji. Na pozwanym, jako na zarządcy drogi, ciąży jedynie obowiązek sprzątnięcia drogi i usunięcia padłej zwierzyny, natomiast cała reszta zadań spoczywa na gminie. W ocenie pozwanego takie stanowisko uzasadnienia m.in. przepis art. 45 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z treścią którego zabrania się pozostawiania na drodze przedmiotów, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ruchu; jeżeli jednak usunięcie ich nie jest możliwe, należy je oznaczyć w sposób widoczny w dzień i w nocy. Co prawda zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach utrzymanie czystości i porządku na drogach publicznych należy do zarządcy drogi, niemniej jednak ów obowiązek zdaniem pozwanego ma być ograniczony wyłącznie do usunięcia padłej zwierzyny z jezdni. To na gminie ciąży obowiązki związane z utrzymaniem czystości i porządku (art.7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), dlatego też gmina winna wykonać dalsze czynności związane z trwałą likwidacją padłej zwierzyny. Pozwany podniósł, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie definiuje pojęcia utrzymania i porządku, a wyliczenie zawarte w przepisie art. 3 ust. 2 ma wyłącznie przykładowy charakter, o czym przesądza zwrot „w szczególności”. Dodatkowo pozwany zwrócił uwagę na „niekonsekwencję” ustawodawcy, który w art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stwierdza, że gmina zapewnia zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt, ale już w ust. 2 pkt 2 lit. c tegoż artykułu, nakłada na gminę obowiązek budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części - a więc nie tylko zwierząt bezdomnych. Następnie pozwany przedstawił definicję zwierząt bezdomnych oraz zwierząt wolno żyjących (dzikich) na gruncie ustawy z dnia

21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt oraz podniósł, iż brak jest w przywołanym akcie prawnym regulacji dotyczących usuwania i utylizacji padłych zwierząt. Dalej pozwany odniósł się do ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie i stwierdził, że administrację w zakresie łowiectwa sprawuje samorząd województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Jednakże również w tym przypadku próżno doszukiwać się regulacji dotyczących usuwania i utylizacji padłych zwierząt.

Pozwany argumentował również, iż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach obowiązek usunięcia i unieszkodliwienia odpadów spoczywa na ich posiadaczu, czyli na władającym nieruchomością. Pozwany podkreślił, iż co prawda władza drogą (choć takie pojęcie nie występuje w ustawie o drogach publicznych) jako zarządca i wydawać by się mogło, że to na nim powinien spoczywać obowiązek usunięcia zwierząt padłych na drogach, jak i ich unieszkodliwienie. Niemniej jednak w ocenie pozwanego, po stronie zarządcy leży tylko i wyłącznie obowiązek usunięcia takich padłych zwierząt, co jest konsekwencją przepisów ustawy prawo o ruchu drogowym. Takie stanowisko pozwany uzasadnia również przywołaniem przepisu art. 5 ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jako że wśród obowiązków zarządcy drogi nie ma ani zbierania i pozbywania się zwierząt padłych ani ich unieszkodliwiania.

Zdaniem pozwanego przedstawiona przez niego argumentacja uzasadnia twierdzenie, że zarządca drogi jedynie sprząta (usuwa padłe zwierze) a cała reszta należy do gminy (w tym i koszty podejmowanych działań) i to bez względu na kategorię drogi, jak i rodzaj padłej zwierzyny (bezdomnej i dzikiej).

Odpowiadając na sprzeciw pozwanego, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Nawiązując do kwestionowania przez pozwanego faktu samego zdarzenia i wysokości poniesionych kosztów, powód przedłożył fakturę VAT, dowód zapłaty oraz protokół zabrania i unieszkodliwienia, zawierający uzasadnienie wysokości żądanej kwoty. Powód podniósł ponadto, iż obowiązek gminy dotyczący budowy, utrzymania i eksploatacji stosownych urządzeń tyczy się wyłącznie zwierząt bezdomnych, albowiem zwierzęta wolno żyjące stanowią własność Skarbu Państwa. Odnosząc się do obowiązków zarządcy wynikających z ustawy prawo o ruchu drogowym, powód podniósł, iż należy domniemywać, że wyznaczone zarządcy zadania obejmują wszelkie działania związane z usunięciem padłych zwierząt. Również dotychczasowa praktyka wskazuje, iż w stosunku do innych rzeczy, zarządca podejmuje wszelkie czynności, a to zbieranie, wywożenie i utylizację.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 czerwca 2010 roku o godzinie 17:50 z drogi wojewódzkiej numer 193 na odcinku pomiędzy Pietronkami, a Adolfowem, na terenie gminy Chodzież, na polecenie Wójta Gminy Chodzież, przedsiębiorstwo lekarza weterynarii Z. Jażdżewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą VET-AGRO SERWIS z siedzibą w Trzciance, zebrało zwłoki dwóch padłych dzików celem ich utylizacji. Za wykonaną usługę w dniu 16 czerwca 2010 roku została wystawiona faktura VAT numer F 840/A na kwotę 367,60 zł. Gmina Chodzież zapłaciła należność wynikającą z wymienionej faktury VAT w dniu 22 czerwca 2010 roku.

dowód: faktura VAT numer F 840/A, karta 51 akt sprawy; dowód zapłaty z dnia 22 czerwca 2010 roku, karta 50 akt sprawy; protokół zabrania i unieszkodliwienia zwłok bezpiecznych zwierząt z dnia 11 czerwca 2010 roku, karta 52 akt sprawy.

Po zapłaceniu za wykonaną usługę kwoty 367,60 zł, powód zwrócił się do zarządcy wymienionej drogi, a to Zarządu Wojewódzkiego Dróg w Złotowie celem uzyskania zwrotu poniesionych kosztów. Spotkawszy się z odmową, powód skierował swoje żądanie wraz z fakturą VAT nr f79/2010 do Starosty Powiatowego w Chodzieży, który z kolei postanowieniem z dnia 19 lipca 2010 roku przekazał stosowne pismo zgodnie z właściwością Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego. Natomiast w ocenie Marszałka, podmiotem zobowiązanym do pokrycia poniesionych przez powoda kosztów jest Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu - samorządowa jednostka organizacyjna Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu podtrzymał swoje uprzednie stanowisko i odmówił zapłaty rzeczony kwoty oraz odesłał fakturę VAT nr f79/2010.

dowód: pismo z dnia 7 lipca 2010 roku oraz pismo z dnia 3 września 2010 roku nr WZDW.31.5420-34/10, karta 11, 15-18 akt sprawy; pismo z dnia 14 lipca 2010 roku nr OŚ 7610-3/2010, karta 10 akt sprawy; postanowienie z dnia 19 lipca 2010 roku nr GN.0714/4/10, karta 12 akt sprawy; pismo z dnia 13 sierpnia 2010 roku nr DR.I-6120/37/10, karta 13-14 akt sprawy.

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił na podstawie dowodów z powołanych wyżej dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy.

Powyższe dokumenty Sąd uznał za zasługujące w pełni na przymiot wiarygodności. Treści w nich zawarte, co do zasady, nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym w dniu 11 czerwca 2010 roku o godzinie 17:50 z drogi wojewódzkiej numer 193 na odcinku pomiędzy Pietronkami, a Adolfowem, na terenie gminy Chodzież, na polecenie Wójta Gminy Chodzież celem zapobieżenia ewentualnej epidemii, przedsiębiorstwo lekarza weterynarii Z. Jażdżewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą VET-AGRO SERWIS z siedzibą w Trzciance, zebrało zwłoki dwóch padłych dzików celem ich utylizacji. Za wykonaną usługę w dniu 16 czerwca 2010 roku została wystawiona faktura VAT numer F 840/A na kwotę 367,60 zł, a Gmina Chodzież zapłaciła należność wynikającą z wymienionej faktury VAT w dniu 22 czerwca 2010 roku.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008 j.t. ze zm.) do zadań własnych gminy należy utrzymanie czystości i porządku. Z kolei ust. 2 wyżej przywołanego przepisu zawiera otwarty katalog obowiązków gminy, zmierzających do zapewnienia czystości i porządku na terenie gminy oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. Spośród wskazanych tam obowiązków pięć z nich ma bezpośredni związek ze zwierzętami. I tak, gmina ma obowiązek: zapewnić budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części (art. 3 ust. 2 pkt 2 lit c ustawy); określić wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych (art. 3 ust. 2 pkt 4 ustawy); zorganizować ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy); zapewnić zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałać z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie (art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy); znakować obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt (art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy).

Ustawodawca określając obowiązki gminy raz posługuje się pojęciem zwierzęcia („unieszkodliwianie zwłok zwierzęcych”, „zagrożone chorobą zakaźną zwierząt”), aby innym razem posługiwać się pojęciem „zwierzę bezdomne” („organizuje ochronę przed bezdomnymi zwierzętami”, „unieszkodliwienie zwłok bezdomnych zwierząt”). Definicję legalną pojęcia „zwierząt bezdomnych” zawiera przepis art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002 ze zmianami). Zgodnie z treścią art. 3 ust. 2 pkt 5 powołanej wyżej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przywołanego przepisu gmina zapewnia czystość i porządek na swoim terenie i tworzy warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności organizuje ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Owe odrębne przepisy to właśnie ustawa o ochronie zwierząt, czego potwierdzenie stanowi przepis art. 11 ust 1 owej ustawy, stanowiący, iż zapewnienie opiek bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy. Wobec tego, na gruncie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zwierzęta bezdomne to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Ustawodawca nie zdecydował się na wykorzystanie jakiegokolwiek innej definicji legalnej zawartej w przepisach ustawy o ochronie zwierząt oraz nie skonstruował definicji zwierząt na gruncie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Nawiązując do powyższego, zakres pojęcia „zwierzę” jest szerszy niż zakres pojęcia „zwierzę bezdomne”. A zatem wówczas, gdy ustawodawca posługuje się pojęciem zwierzę, norma zawarta w danym przepisie dotyczy wszystkich zwierząt, nie tylko bezdomnych.

Tym samym gmina ma obowiązek: zapewnić budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części (art. 3 ust. 2 pkt 2 lit c ustawy); zorganizować ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 3 ust. 2 pkt 5 ustawy); zapewnić zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałać z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie (art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy); znakować obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt (art. art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy).

Nie sposób stracić z pola widzenia zasadniczego rozróżnienia obowiązków dotyczących zwierząt i zwierząt bezdomnych. Otóż odnośnie zwłok zwierzęcych lub ich części gmina ma jedynie obowiązek zapewnić budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji do ich zbierania, transportu i unieszkodliwiania.

Powyższy obowiązek jest zdecydowanie czym innym niż zapewnienie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części. Skoro tak, zadaniem gminy jest zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych, a nie zapewnienie ich zbierania, transportu i unieszkodliwiania, gdyż ostatnia grupa obowiązków odnosi się wyłącznie do zwierząt bezdomnych.

Pozostając na gruncie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazać należy, iż zgodnie z art. 5 ust. 4 przywołanego aktu prawnego obowiązki utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych należą do zarządu drogi. Do obowiązków zarządu drogi należy także:

- 1) zbieranie i pozbywanie się odpadów zgromadzonych w urządzeniach do tego przeznaczonych i utrzymanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- 2) pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej;
- 3) uprzątnięcie i pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników, jeżeli zarząd drogi pobiera opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych na takim chodniku.

Wyżej wskazany katalog obowiązków nie ma charakteru zamkniętego. Ustawodawca wskazał, że obowiązkiem zarządu drogi jest utrzymanie czystości i porządku na drogach publicznych, a poza tym obowiązki enumeratywnie wymienione w punktach od 1 do 3 przytoczonych powyżej. Nie sposób zatem zawęzić obowiązku utrzymania czystości i porządku na drogach wyłącznie do zbierania i pozbywania się odpadów zgromadzonych w urządzeniach do tego przeznaczonych i utrzymania tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym; pozbywania się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej; uprzątnięcia i pozbywania się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników, w przypadku pobierania przez zarząd drogi opłaty z tytułu postoju lub parkowania pojazdów samochodowych na takim chodniku. Odmiennego zapatrywanie byłoby nieuprawnionym zmniejszeniem zakresu obowiązków związanych z koniecznością utrzymania czystości i porządku na drogach.

W tym miejscu konieczne jest zatem ustalenie, czy otwarty katalog obowiązków zarządu drogi zawiera również obowiązki związane z usuwaniem padłych zwierząt z drogi, ich zebraniem i właściwym unieszkodliwianiem. Dla rozwiązania powyższej kwestii istotne

znaczenie mają przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243). Otóż zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 13 przywołanego aktu prawnego pod pojęciem posiadacza odpadów rozumie się każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów. Jednocześnie ustawodawca konstruuje domniemanie, iż władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości. Poza sporem pozostaje fakt, że pozwany jest zarządcą drogi wojewódzkiej nr 193, a zatem jest władającym powierzchnią ziemi - drogi wojewódzkiej nr 193 na odcinku między Pietronkami a Adolfowem - w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach. Zgodnie z przepisem art. 7 ust. 1 ustawy o odpadach posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Z kolei jak wynika z przepisu art. 79 b ust. 2 ustawy o odpadach, jeżeli posiadacz odpadów pozbywa się odpadów wbrew przepisom dotyczącym gospodarowania odpadami podlega karze pieniężnej w wysokości 10.000 zł. Kwestię dotyczącą gospodarowania odpadami reguluje m.in. przepis art. 7 ust. 2 i ust. 3 ustawy o odpadach, i tak: posiadacz odpadów jest obowiązany w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami; odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych. A zatem usunięcie padłych dzików, mające polegać wyłącznie na ich sprząnięciu z drogi publicznej i pozostawieniu na poboczu celem wykonania dalszych czynności przez daną gminę jest nieuprawnione. Pozwany mógłby ograniczyć swoje działanie do usunięcia padłych dzików, ale pod warunkiem, że przekazałby odpady podmiotowi, który uzyskał zezwolenie właściwego organu na prowadzenie gospodarki odpadami, o ile działalność taka wymaga zezwolenia (art. 25 ust. 2 ustawy o odpadach).

Analiza problemu i ustalenie zakresu obowiązków ciążących na zarządcy drogi na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wymaga również uwzględnienia przepisów ustawy o odpadach. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 2 ust. 3 pkt 3 ustawy o odpadach przepisy ustawy nie naruszają w zakresie postępowania z odpadami przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Nie ulega jednak

wątpliwości, że zastosowanie przepisów ustawy o odpadach w niniejszej sprawie stanowi dopełnienie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i nie narusza jakichkolwiek regulacji w zakresie postępowania z odpadami. Na podstawie przepisu art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ustawodawca przesądził, że obowiązkiem gminy jest zapewnienie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie. Powyższego obowiązku nie odniósł zatem do zwierząt innych niż bezdomne. Skoro tak, obowiązany do utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych jest zarząd drogi. Przepisy ustawy o odpadach stanowią dopełnienie otwartego katalogu obowiązków zarządu drogi wskazanego przepisem art. 5 ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Obowiązków zarządu drogi dotyczących m.in. usuwania padłych dzików i zapewnienia ich trwałej likwidacji nie wyłącza również przepis art. 45 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908 j.t. ze zm.). Norma prawna zawarta w wyżej przywołanym przepisie zabrania pozostawiania na drodze przedmiotów, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ruchu, a przypadku braku możliwości ich usunięcia, należy je oznaczyć w sposób widoczny w dzień i w nocy. Powstaje pytanie, czy usunięcie przedmiotów z drogi i ich umiejscowienie na innej nieruchomości (nie znajdującej się we władaniu zarządu drogi bądź też poza drogą, ale na nieruchomości znajdującej się we władaniu zarządu drogi) zwalnia zarząd drogi z obowiązków wynikających z przepisów ustawy o odpadach. W ocenie Sądu oczywistym jest, że zarządzający drogą winien w pierwszej kolejności usunąć dany przedmiot z drogi celem zapewnienia możliwości bezpiecznego korzystania z danej drogi przez użytkowników ruchu. Podjęcie powyższych czynności nie zmienia jednak faktu, że zarządca drogi nadal pozostanie posiadaczem odpadów - o ile usunie padłą zwierzynę na nieruchomość, która znajduje się w jego władaniu. W ten sposób ocenić należy przypadek usunięcia odpadów i ich pozostawienia na nieruchomości nie znajdującej się we władaniu zarządu drogi. W przeciwnym razie, dla wyłączenia obowiązków wynikających z przepisów ustawy o odpadach wystarczyłoby przerwienie danego odpadu na nieruchomość sąsiadującą będącą we władaniu innego podmiotu.

Na gruncie przepisów kodeksu cywilnego roszczenie powoda uzasadnia art. 753 § 2 k.c. Otóż zgodnie z przepisem art. 752 k.c. kto bez zlecenia prowadzi cudzą sprawę, powinien

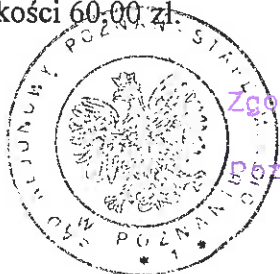
działać z korzyścią osoby, której sprawę prowadzi, i zgodnie z jej prawdopodobną wolą, a przy prowadzeniu sprawy obowiązany jest zachowywać należyłą staranność.

W niniejszej sprawie obowiązek polegający na usunięciu z drogi padłej zwierzyny i jej trwałej likwidacji ciążył na zarządcy drogi, tj. pozwanym. Celem zapobieżenia ewentualnej epidemii z uwagi na rozkładającą się padlinę, powód zlecił przedsiębiorstwu lekarza weterynarii Z. Jażdżewskiego prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą VET-AGRO SERWIS z siedzibą w Trzciance, zebrania padłych dzików i ich utylizację. W ocenie Sądu działania powoda zostały podjęte z prawdopodobną wolą pozwanego, a powód przy prowadzeniu sprawy zachował należyłą ostrożność. Za takim zapatrywaniem przemawia zlecenie wykonania usługi profesjonalnemu przedsiębiorcy oraz dążenie do zniwelowania ryzyka ewentualnej epidemii, za którą odpowiedzialność ponosiłby właśnie pozwany jako posiadacz odpadów. Odmienne stanowisko, co do prawdopodobnej woli pozwanego, prowadziłoby do wniosku, że jego wola sprzeciwia się ustawie, a to obowiązkom wynikającym z przepisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach dotyczące obowiązków zarządu drogi, również jako posiadacza odpadów mają charakter szczególny w stosunku do przepisów odnoszących się do obowiązków gminy w przedmiocie utrzymania czystości i porządku. Chociaż bezpośrednio zobowiązanym do usunięcia i trwałej likwidacji padłej zwierzyny był pozwany, to ogólny obowiązek dotyczący utrzymania czystości i porządku spoczywa na gminie.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przepisy art. 753 § 2 k.c., w pkt 1 wyroku, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 367,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lipca 2010 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu (pkt 2 sentencji) orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Koszty procesu poniesione przez powoda, które winny zostać zwrócone przez pozwanego wynoszą 30,00 zł i stanowią uiszczoną opłatę od pozwu. Na podstawie przepisu art. 98 § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163 poz. 1349) zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego w wysokości 60,00 zł.

Zgodność odpisu z oryginałem
poświadczam
Poznań, dnia 26 05 2011
Kierownik sekcji
Anna Grabowska

SSR Wojciech Stachowiak